

Дивна Саллі Даймонд

КУПИТИ

Блискучий та моторошний кримінальний роман ірландської письменниці Ліз Нуджент вперше українською!

Саллі Даймонд сприймає все буквально і незабаром після смерті батька самотійно спалює його тіло. Така подія одразу привертає увагу поліцейських та репортерів, спраглих до сенсацій. Однак окрім цього у дівчини з'являється нова проблема: її переслідує зловісний голос із минулого, власника якого вона ніяк не може пригадати. Копирсання у спогадах розплющує Саллі очі на її жахливе дитинство і, тільки-но дівчина вирішує дізнатись більше подробиць про власне минуле, в житті Саллі раптово з'являється чоловік, який спостерігає за нею з іншого кінця світу й чомусь називає її Мері...

ЛІЗ НУДЖЕНТ ДИВНА САЛЛІ ДАЙМОНД

«Блискуча книга! Ліз Нуджент
перевершила саму себе».

— *Шарі Лапена*

«Незвичайна новинка Нуджент
захоплює і не відпускає».

— *Publishers Weekly*

КСД

Якщо дивна поведінка — це наслідок,
то що ж тоді причина?

LIZ NUGENT

STRANGE SALLY DIAMOND

A Novel

ЛІЗ НУДЖЕНТ

ДИВНА САЛЛІ ДАЙМОНД

Роман

ХАРКІВ
2024 КСД



Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2024

ISBN 978-617-15-0917-7 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

All rights reserved

Перекладено за виданням:

Nugent L. Strange Sally Diamond : A Novel / Liz Nugent. — Dublin : Sandycove, 2023. — 384 p.

Переклад з англійської *Варвари Станкової*

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Анастасія Федай*

Нуджент Л.

Н87 Дивна Саллі Даймонд : роман / Ліз Нуджент ; перекл. з англ. В. Станкової. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2024. — 448 с.

ISBN 978-617-15-0722-7

ISBN 978-1-844-88596-1 (англ.)

Саллі Даймонд сприймає все буквально і незабаром після смерті батька самостійно спалює його тіло. Така подія одразу привертає увагу поліцейських та репортерів, спраглих до сенсацій.

Однак окрім цього у дівчини з'являється нова проблема: її переслідує зловісний голос із минулого, власника якого вона ніяк не може пригадати. Копирсання у спогадах розплющує Саллі очі на її жахливе дитинство і, тільки-но дівчина вирішує дізнатись більше подробиць про власне минуле, в житті Саллі раптово з'являється чоловік, який спостерігає за нею з іншого кінця світу й чомусь називає її Мері...

УДК 821.111(417)

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2024

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2024

Для Річарда, з іще більшою любов'ю

Подалі, подалі від людей і міст,
До диких лісів і пагорбів —
До німої пустелі,
Де душа не повинна ховати
свою музику...

Персі Біші Шеллі

«Викинь мене на смітник, — постійно повторював він. — Коли я помру, викинь мене на смітник. Я буду мертвий, тож все одно нічого не відчую. Ти виплачеш собі очі», — і він сміявся, і я теж сміялася, бо ми обоє знали, що нічого я не виплачу. Бо я ніколи не плачу.

Коли настав час — у середу 29 листопада 2017 року — я виконала його вказівки. Він був маленьким, кволим і мав вісімдесят два роки, тож запхати його у великий мішок для садового сміття було справою простою.

Минув місяць, відколи він почав вставати і ходити. «Ніяких лікарів, — казав він. — Знаю я, які вони». І він знав, бо й сам був лікарем — психіатром. Він ще мав право виписувати рецепти, тож відправляв мене в Роскоммон по ліки.

Я не вбивала його, нічого такого. Того ранку я принесла йому чай у ліжку, а він лежав холодний. Слава богу, із заплющеними очима. Ненавиджу, коли в тих серіалах трупи дивляться на детектива. Може, очі розплющені, лише коли вбивають тебе?

— Тату? — запитала я, хоча знала, що його вже немає.

Я сіла на край ліжка, зняла кришку з його склянки й випила чай — без цукру, який собі кладу зазвичай. Спершу перевірила його пульс, але все було зрозуміло з його воскової шкіри. Щоправда, «воскова» — не зовсім влучне слово. Це радше скидалося на те, що... його шкіра більше не належала йому або ж він не належав їй.

Тягнути мішок до сараю через подвір'я було важко. Земля промерзла, тож доводилось закидати мішок на плечі щокілька хвилин, щоб він не порвався. Раз на місяць тато, коли був здоровий, виносив сміття до сміттєспалювача. Він відмовлявся платити за вивіз, а жили ми в такому глухому закутку, що місцева влада не чіплялася до нас через це.

Я знала, що трупи розкладаються, починають гнити й смердіти, тому обережно поклала мішок до сміттєспалювача. Хлюпнула зверху трохи бензину і запалила. Я не лишалася, щоб послухати, як він горить. Він більше не був собою — це було тіло, «воно», у побутовому сміттєспалювачі біля сараю, у полі біля будинку, у кінці провулка на другорядній дорозі.

Іноді, пояснюючи телефоном, де ми живемо, тато казав: «Я живу в самісінькій глушині. Коли їхатиме в цю глушину, поверніть ліворуч, праворуч, ще раз ліворуч, поки не доїдете до кільця — там повертайте на другий з'їзд».

Він не любив відвідувачів. Окрім лікарки Анжели, до нас приходили, можливо, раз на два роки, відколи мама померла. Востаннє навідувалися лагодити машину чи встановлювати комп'ютер; ще кілька років потому приходив інший чоловік — підключити татові інтернет і новіший комп'ютер, а останній — покращити швидкість інтернету. У таких випадках я залишалася у своїй кімнаті.

Він ніколи не пропонував навчити мене користуватися комп'ютером, але пояснював, що той може робити. Я достатньо дивилася телевизор, щоб знати, що можуть робити комп'ютери. Вони можуть бомбити країни. Вони можуть шпигувати за людьми. Вони можуть робити операції на мозку. Вони можуть возз'єднувати старих друзів і ворогів та розкривати злочини. Але нічого з цього я не хотіла робити. Мені подобалося телебачення — документальні фільми, програми про природу й історію; я любила драми: фантастичні, про майбутнє, або вікторіанські — у великих будинках, з гарними сукнями, — і навіть деякі про сучасність. Мені подобалося спостерігати за людьми: за їхнім захопливим життям, пристрасними любовними стосунками, нещасливими сім'ями та темними секретами. Іронія, мабуть, у тому, що я не любила людей у реальному житті. *Більшість* людей.

Я воліла залишатися вдома. Тато це розумів. Школа була жахіттям. Я ходила на всі уроки, намагалася уникати інших дівчат і відразу ж поверталась додому. Вони називали мене аутисткою, хоча мій тато-психіатр запевняв мене, що це не так. Я не вступила до жодного клубу чи товариства, незважаючи на мамині благання. За результатами випускних іспитів я отримала дві «А», дві «В» і дві «С» з предметів з відзнакою, а з математики та ірландської мови — «задовільно». Це було двадцять п'ять років тому, після чого ми знову переїхали до бунгало в кінці крихітного провулка, за милню від села Каррікшіді.

Щотижневі вилазки за покупками завжди ставали суцільним випробуванням. Іноді я прикидалася глухою, щоб уникнути розмов, але чула коментарі школярів. «Ось вона йде, дивна Саллі Даймонд, чудилка». Тато казав, що в цьому не було жодного злого умислу. Діти

злі. Більшість з них. Я була рада, що більше не дитина. Я була сорокадворічною жінкою.

Я отримувала на пошті татову пенсію і свою допомогу по довготривалій хворобі. Багато років тому пошта хотіла, щоб ми налагодили пряме дебетування наших банківських рахунків для виплат і пенсії, але тато сказав, що нам варто б принаймні намагатися підтримувати якісь стосунки із селянами, тож цю пораду ми проігнорували. Банк розташовувався в Роскоммоні, за одинадцять миль. У Каррікшіді не було банкомату, хоча в більшості магазинів можна було розрахуватися банківською карткою і отримати готівку.

Я також забирала татову пошту, бо він казав, що не хоче, аби листоноша пхав свого носа в наші справи. Місіс Салліван, поштарка, кричала: «Як твій тато, Саллі?» Можливо, вона думала, що я вмію читати по губах. Я кивала й усміхалася, а вона співчутливо схиляла голову набік, наче сталася трагедія, після чого я йшла до великого магазину «Тексако». Купувала все необхідне на тиждень і поверталася додому — нервовість спадала, щойно я завертала в провулок. Дорога в обидва кінці ніколи не займала більше години.

Батько, коли почувався добре, допомагав розбирати покупки. Ми їли тричі на день. Готували одне для одного. Тобто я готувала дві страви, він — одну, але розподіл праці між нами був рівний. Ми мінялися обов'язками, адже вік давався взнаки. Я пилюсила, а він розвантажував посудомийну машину. Я прасувала білизну й виносила сміття, а він мив душ.

А потім він перестав виходити зі своєї кімнати, виписував рецепти тремтячою рукою і тільки колупався в їжі. Під кінець це було морозиво. Я іноді годувала його ним, коли його руки тремтіли занадто сильно, і міняла йому постільну білизну в ті дні, коли він уже не міг себе контролювати й не доходив до горщика під ліжком, який я спорожняла щоранку й мила з відбілювачем. Біля його ліжка висів дзвоник, та я не чула його на задвірках кухні, а в останні дні він був надто слабкий, щоб підняти його.

— Ти хороша дівчинка, — слабо промовив він.

— Ти найкращий батько, — відповіла я, хоча знала, що це не зовсім так.

Але коли я це сказала, він усміхнувся. Мама навчила мене так говорити. Найкращий тато — це тато з «Маленького будиночка

в преріях». А ще він був красенем.

Моя мама просила мене грати в одну гру у своїй голові. Уявляти, про що думають інші люди. Це було химерно. Чи не простіше запитати їх, про що вони думають? А хіба це мене стосується? Я знаю, що думаю я. І я можу використовувати свою уяву, щоб уявляти речі, які могла б робити, як люди в телевізорі — розкривати злочини і мати пристрасні любовні стосунки. Але іноді я намагаюся уявити, що бачать селяни, коли дивляться на мене. Як каже журнал, який я колись прочитала в приймальні Анжели, у мене трохи більше трьох кілограмів зайвої ваги для мого зросту в п'ять футів вісім дюймів. Анжела розсміялася, коли я показала їй журнал, але захотила мене їсти більше фруктів, овочів і менше вуглеводів. У мене довге каштанове волосся, але я збираю його в нетугий пучок, трохи нижче маківки. Я мию волосся раз на тиждень у ванні. Решту тижня одягаю шапочку й приймаю швидкий душ.

Я ношу одну з чотирьох спідниць. У мене є дві на зиму і дві на літо. Є сім блузок, три светри і кардиган, а також багато маминих старих речей, суконь і жакетів, і всі вони гарної якості, хоча й старі. Мама любила їздити на шопінг зі своєю сестрою, тіткою Крістін, до Дубліна два-три рази на рік «на розпродажі». Тато цього не схвалював, але вона казала, що витрачатиме свої гроші, як їй заманеться.

Я не ношу ліфчиків. Вони незручні, і я не розумію, чому так багато жінок наполягають на них. Коли одяг зношувався, тато купував мені вживані речі в інтернеті, окрім спідньої білизни. Вона завжди була новою.

— Ти ненавидиш ходити по магазинах і до того ж немає сенсу марнувати гроші, — казав він.

Шкіра в мене прозора і чиста. Кілька зморшок на лобі та навколо очей. Я не користуюся косметикою. Якось тато купив мені косметику й запропонував спробувати. Завдяки старому друзяці телевізору та рекламі я знала, що робити, але не була схожа на себе з підведеними очима й рожевою помадою. Тато погодився. Він запропонував спробувати різні стилі, але відчув брак ентузіазму в мене, і ми більше про це не згадували.

Гадаю, жителі села бачать сорокадворічну «глуху» жінку, яка ходить туди-сюди й час від часу сідає за кермо старенького «фіата». Вони, мабуть, думають, що я не можу працювати через глухоту й тому

отримую допомогу. Я ж отримую допомогу, бо тато сказав, що я соціально неповноцінна.

Томас Даймонд не був моїм справжнім батьком. Мені було дев'ять років, коли він вперше розповів мені про це. Я навіть не знала, як мене насправді звати, але він і моя мама, яка також не була моєю мамою, сказали, що знайшли мене в лісі, коли я була немовлям.

Спочатку я засмутилася. В історіях, які я читала, немовлята, знайдені в лісі, були перевертнями, що сіяли хаос у сім'ях, куди вони потрапляли. Незважаючи на те, що часто говорив тато, у мене є уява. Але мама садила мене на коліна й запевняла, що ці історії — лише казки. Я ненавиділа сидіти на маминих колінах або на татових, тож виривалась і просила печиво. Мені давали два. Я вірила в Санта-Клауса аж до дванадцяти років, поки тато не посадив мене й не розповів сумну правду.

— Але навіщо тобі це вигадувати? — запитала я.

— Дітям весело в це вірити, але ти вже не маленька дівчинка.

І це була правда. У мене почалися виділення. Біль від місячних замінив Зубну фею та Великоднього кролика, а мама з татом почали пояснювати інші речі. «Якщо Санта-Клауса не існує, то чи існує Бог або диявол?» Мама подивилася на тата, а він відповів: «Ніхто не знає». Мені було важко зрозуміти цю концепцію. Якщо вони точно знали, що Санта-Клауса не існує, то чому вони не знали точно про Бога?

На зміну моєму дитинству прийшли нудні, менш яскраві підліткові роки. Мама пояснювала, що мною можуть цікавитися хлопці, що вони можуть спробувати поцілувати мене. Але вони ніколи не робили цього, за винятком одного разу, коли мені було чотирнадцять і якийсь стариган силоміць намагався своїм ротом залізти в мій, а ще засунув руку мені під спідницю на автобусній зупинці. Я вдарила його кулаком в обличчя, повалила на землю і буцнула ногою по голові. Але тут під'їхав автобус, і я заскочила в нього, та мене роздратувала затримка — водій автобуса вийшов допомогти старигану. Я бачила, як він повільно піднімався на ноги, а з його голови текла кров. Водій запитав мене, що сталося, однак я промовчала, вдаючи, нібито не чую його. Додому я повернулась на двадцять хвилин пізніше, пропустивши початок «Блакитного Пітера».

Коли мені було чотирнадцять, я почула, як одна дівчинка з класу розповідала двом іншим, що я здичавіла дитина, яку знайшли на схилі

гори, а потім в дочерили Даймонди. Вона розповідала це в туалеті. Я сиділа в кабінці на зливному бачку, поставивши ноги на кришку унітаза, і їла свій обід.

— Ви нікому не повинні про це розповідати, — сказала вона. — Моя мама почула це від подруги, яка працювала на доктора Даймонда, коли це сталося. Тому вона така дивна.

Інші дівчата не втримали це в секреті. Кілька тижнів вони намагалися розговорити мене, питали, чи люблю я лазити по горах і чи їм траву. Стелла Кохлан сказала їм усім, щоб дали мені спокій і що це не їхня справа. Я їх усіх ігнорувала. Не питала про це маму й тата. Я вже знала, що мене в дочерили, а ще знала, що немовлята не здатні вижити в горах і що дурні дівчата вигадують всіляке, щоб познущатися з мене.

За рік до того, як я закінчила школу, померла мама. Ми багато сварилися. Вона хотіла, щоб я вступила до університету. Навіть попри моє бажання заповнила за мене вступні анкети. Вона вважала, що я мушу вивчати музику чи природничі науки. Я люблю музику, а гра на фортепіано — це, мабуть, моє улюблене заняття. Коли мені було дев'ять років, мама запросила вчительку, яка приходила до нас навчати мене. Я любила місіс Муні. Вона називала мене обдарованою піаністкою. Вона померла, коли я була підлітком, а іншої вчительки я не хотіла, тому самостійно навчалася, щоб грати краще. Я не хотіла складати жодних іспитів. Мені просто подобалося грати.

Мама казала, що для мене є багато можливостей. Проте я не хотіла контактувати з незнайомцями і не хотіла залишати наш новий дім. Тато сказав, що я можу здобути ступінь у Відкритому університеті, а мама — що мені потрібно «соціалізуватись», тому що я ніколи не вийду з дому і не знайду роботу, якщо мене не підштовхнути. Я сказала, що не хочу йти з дому, і вона розсердилася.

За тиждень після цієї суперечки в неї стався інсульт, поки вона працювала у своєму кабінеті сімейного лікаря в селі. Померла мама в лікарні. Похорон відбувся в Дубліні, тому що там жила вся її родина й старі друзі. Вона постійно їх відвідувала. Коли її сестра, Крістін, приїжджала до нас кілька разів, я ходила за нею хвостиком. Це була гламурна версія мами. Коли вона приїздила, тато залишався у своєму кабінеті. Мама казала, що через тата тітка почувалась небажаною

гостею. Після маминої смерті вона перестала навідуватися, але завжди надсилала мені листівки з грошима на день народження.

Тато запитав мене з мокрими очима, чи поїду на мамин похорон, але я відмовилась. Мені потрібно було розібрати мамин одяг і вирішити, що підійде мені, а що віддати до благодійної крамниці. Я попросила тата привезти з Дубліна книгу рецептів, тому що мама готувала майже все, і, хоча я чудово допомагала їй чистити овочі, сама не була настільки вправною, щоб приготувати повноцінну страву. Втім, я знала, що можу навчитися з книжок.

Коли тато повернувся після двох днів у Дубліні, він запитав мене, чи не сумно мені й чи не тужу я за мамою, та я запевнила: ні, йому не варто за мене хвилюватися. Тато подивився на мене тим дивним поглядом, як іноді бувало, і відказав, що мені, певно, пощастило, що я така, яка є, що, певно, буду здатна уникати душевного болю протягом усього мого життя.

Знаю, що мислю не так, як інші люди, але якщо мені вдасться триматися від них подалі, то яке це матиме значення? Тато казав, що я унікальна. Я не проти. Мене так багато разів називали, але ж звать мене Саллі. Принаймні так мене назвали мама з татом.

У перші дні після смерті тата було тихо. Може, я за ним сумувала? Мені не було з ким поговорити, не було кому заварити чай, не було кого годувати з ложечки морозивом. Не було кого помити й переодягнути. Для чого я була потрібна? Я блукала будинком, а на третій день зайшла до його кабінету та без причини відкривала шухляди, знайшла багато готівки й старі мамині прикраси в металевій скриньці. Багато зошитів із записами моєї ваги, зросту та розвитку за останні десятиліття. Товстий конверт, адресований мені, на його столі. Файли та папки з моїм ім'ям у різних категоріях: спілкування, емоційний розвиток, емпатія, розуміння, здоров'я, ліки, недоліки, діста тощо. Занадто багато, щоб все це коли-небудь прочитати. Я подивилася на їхнє весільне фото на камінній полиці і згадала, як мама казала, що вони ніколи не відчували себе повноцінною сім'єю, поки не знайшли мене. Я вже давно відвикла від думки, що я підкинута дитина. Вони вдовчерили мене звичайнісіньким способом, казала мама. Вона питала, чи цікаво мені дізнатися про моїх біологічних батьків, а як я відповіла «ні», то засяяла від радості. Я почувалась добре, коли викликала усмішку в батьків.

Переглядала старі татові фотографії — робочі будні, виступи з доповідями на конференціях у Цюриху. Фото з іншими поважними чоловіками в костюмах. Тато здебільшого займався дослідженнями й писав наукові роботи, але іноді, якщо мама терміново викликала його, міг відвідати місцевого пацієнта в Каррікшіді або ж і далі.

Тато вивчав людський розум. Він казав мені, що мій розум працює чудово, але я емоційно від'єднана. Він казав, що я — справа його життя. Я запитувала його, чи може він під'єднати емоції, а він відповідав, мовляв, усе, на що вони з мамою здатні, — це любити мене й сподіватися, що одного дня я навчуся любити їх у відповідь. Я дбала про них. Не хотіла, щоб з ними щось сталося. Мені не подобалося бачити їх засмученими. Я думала, що це і є любов. Продовжувала запитувати тата, але він казав, що мені не варто хвилюватися — того, що я відчуваю, достатньо; втім, гадаю, він мене не розумів. Іноді я хвилювалася: коли навколо було забагато людей, або коли не знала відповідей на запитання, або коли шум був занадто гучним. Я вважала, що можу розпізнати кохання з книжок і телевізора, але пам'ятаю, як

одного разу на Різдво дивилася «Титанік» і думала: Джек все одно загинув би, бо був пасажиром третього класу і чоловіком, а Роуз, найімовірніше, вижила б, бо була багатою, а там «жінки і діти насамперед», тож навіть було додавати історію кохання, яка навіть не мала в собі правди. Тато ридав.

Я не любила обійматися, не любила, коли мене торкалися. Однак ніколи не переставала цікавитися коханням. Чи була це моя емоційна від'єднаність? Слід було запитати тата за його життя.

Через п'ять днів після татової смерті у двері постукав Гер Мак-Карті, сусід, який орендував поле за нашим сараєм. Я звикла, що він приходив і йшов провулком. Він був небагатослівною людиною і, як казав тато, «чудовим чоловіком, бо не ставив жодних запитань і не вів ніяких світських розмов».

— Саллі, — мовив він, — з твого хліва стоїть жахливий сморід. Вся моя худоба на місці, але, гадаю, якась вівця заблукала, застрягла там і здохла або що. Хочеш, щоб я подивився, чи батько сам про це подбає?

Я запевнила його, що впораюся з цим. Він пішов далі, безладно насвистуючи, у забризканому багнюкою комбінезоні.

Коли дісталася сараю, мене замлоїло від запаху з контейнера сміттєспалювача. Я затулила рот шарфом і відчинила двері. Він не прогорів як слід. Я бачила обриси тіла. На дні контейнера була масляниста речовина. Навколо роїлися мухи й опариші. Я знову розпалила вогонь, підкинувши згорнуті газети з будинку та поліна із сараю.

Я відчула розчарування в собі. Тато мав би бути більш конкретним у своїх настановах. Ми регулярно спалювали органіку. Трупі були органікою, чи не так? Може, в крематоріях гарячіше. Пізніше перевірю це в енциклопедії. Я долила решту бензину, аби розпалити вогонь, сподіваючись, що друге спалювання зробить свою справу. Смикала себе за волосся, щоб заспокоїтись.

Я пішла на пошту забрати свої виплати, і місіс Салліван спробувала видати мені ще й татову пенсію. Я відштовхнула готівку назад, а вона здивовано подивилася на мене й вигукнула: «Твоєму татові знадобиться його пенсія».

— Не знадобиться, — відповіла я, — бо він помер.

Її брови піднялися вгору, а рот відкрився.

— Боже мій! Ти можеш говорити. А я й не знала. Отже, що ти сказала?

І мені довелося повторити, що татова пенсія більше не потрібна, бо він помер. Місіс Салліван подивилася мені за спину на дружину м'ясника.

— Вона вміє говорити, — мовила туди, а дружина м'ясника відповіла: «Я вражена!»

— Мені так шкода, — продовжувала кричати місіс Салліван, а дружина м'ясника простягнула руку й поклала її мені на лікоть. Я здригнулася і відсахнулася від її дотику.

— Коли похорон? — запитала вона. — Я нічого не бачила в оголошеннях про смерть.

— Не буде ніякого похорону, — відмовила я. — Я сама його кремувала.

— Що ти маєш на увазі? — запитала місіс М'ясничка, і я розповіла їй, що поклала тата в сміттєспальнювальну піч, тому що він попросив мене викинути його разом зі сміттям, коли помре.

Повисла тиша, і я вже збиралася йти, коли місіс М'ясничка з тремтінням у голосі запитала: «Звідки ти знаєш, що він був мертвий?» А потім місіс Салліван сказала місіс М'ясничці: «Я не знаю, кого викликати. Поліцейських чи лікаря?»

Я повернулася до неї і відповіла: «Занадто пізно для лікаря, він мертвий. Навіщо викликати поліцейських?»

— Саллі, коли хтось помирає, треба повідомити владу.

— Але їх це не стосується, — запротестувала я. Вони збивали мене з пантелику.

Коли я повернулася додому, деякий час грала на піаніно. Потім пішла на кухню й заварила чашку чаю. Віднесла чай до татогового кабінету. Телефон почав дзвонити, і я вимкнула його. Подивилася на конверт на татовім ноутбучі з написом «Саллі» зверху та «відкрити після моєї смерті», написаним тремтячим татовим почерком. Там не було сказано, через скільки часу після його смерті я повинна його відкрити, тому подумала, що там може бути листівка до дня на народження. Мій день народження був лише за десять днів, тож я вирішила почекати до того часу. Мені виповнювалось сорок три роки. Я відчувала, що це буде хороший рік.

Це був великий конверт, і, взявши його в руки, я відчула, що він товстий і містить багато сторінок. Можливо, це таки не вітальна листівка. Я поклала конверт у кишеню спідниці. Прочитаю після «Вона написала вбивство» та «Судді Джуді». Я вместилася на дивані у вітальні, на якому колись спала з мамою. Подивилася на порожнє крісло тата й кілька хвилин думала про нього.

Невдовзі я відволіклася на події в Кейбот-Коув. Цього разу садівник Джессіки Флетчер затіяв зле проти вдови багатого адвоката, а та вбила його, коли він відмовився піти від дружини. Як завжди, Джессіка розгадала злочин, випередивши шерифа. Під час однієї з рекламних пауз у «Судді Джуді» я почула стукіт у вхідні двері.

Я здивувалася. Хто б це міг бути? Можливо, тато щось замовив через свій комп'ютер, хоча й навряд, адже він не користувався ним близько місяця перед смертю. Я збільшила гучність телевізора на повну, бо стукіт не вгавав. Він припинився, і мені довелося перемотати назад, тому що «Суддя Джуді» знову почалась, а я трохи пропустила. Потім у вікні зліва від мене з'явилася голова. Я закричала. Але це була лише Анжела.

Докторка Анжела Кеффри була маминою бізнес-партнеркою, а після її смерті очолила практику. Протягом багатьох років я неодноразово відвідувала її. Я не заперечувала, щоб Анжела торкалася мене чи оглядала — вона завжди чітко пояснювала, що відбуватиметься. А ще завжди робила мене кращою. Вона подобалася татові й мені теж.

— Саллі! З тобою все гаразд? Місіс Салліван сказала мені, що Том помер, це правда?

Я незграбно стояла в коридорі біля дверей татового кабінету. Раніше тато завжди запрошував Анжелу до вітальні й пропонував їй чай, але я не хотіла, щоб вона лишалася надовго. Сама ж Анжела була іншої думки.

— Може, пройдемо на кухню і ти мені все розповіси?

Я повела її сходами до кухні.

— О, у тебе тут все бездоганно, мама пишалася б тобою. Знаєш, я не була тут цілу вічність.

Вона витягла з-за столу татів стілець і сіла на нього. Я стояла спиною до плити.

— Отже, Саллі, твій батько помер?

— Так.

— Бідолашний Том! Він довго хворів?

— Він сильно занедужав, а потім десь місяць тому ліг у ліжко та не вставав.

— Чому ж він мені не зателефонував? Я б одразу приїхала.

Переконалася б, що він почувається комфортно.

— Він виписував мені рецепти на знеболювальні, а я отримувала їх в Роскоммоні.

— Він сам собі виписував рецепти? Це не зовсім законно.

— Він виписував їх на моє ім'я. Він казав, що не потрапить до в'язниці і я теж не потраплю.

— Зрозуміло, — вона зробила паузу. — А коли саме він помер?

— У середу, вночі. Він був мертвий, коли я принесла йому вранці чай.

— О, моя люба, це, мабуть, було так жахливо. Не хочу втручатися, але Морін Кенні...

— Хто?

— Морін, дружина м'ясника? Вона сказала, що *ти* сказала, що похорону не буде і що ти сама його кремувала.

— Так.

— І де відбулася ця кремація?

— У зеленому сараї.

— Перепрошую?

— Зелений сарай.

— Тут? За будинком?

— Так.

— А ти не подумала комусь подзвонити? Мені, в лікарню, трунареві?

Я відчула, що в мене неприємності, ніби я зробила щось не так.

— Він сказав, щоб я винесла його разом зі сміттям.

— Він... що? Він жартував, він не мав цього на увазі!

— Він не казав мені, що це був жарт.

— Але як ти можеш бути впевнена, що він був мертвий?

— Він не дихав. Хочеш побачити сміттєспалювальну піч? — спитала я.

Її очі широко розплющилися.

— Це не спосіб утилізації... Саллі, це серйозно. Тільки медичний працівник може засвідчити смерть. Хіба він не залишив яких-небудь інструкцій щодо свого похорону?

— Ні, я не знаю... — і тут я згадала про конверт. — Він залишив мені це.

Я витягла його з кишені.

— І що там написано?

— Я ще не відкривала.

Мені набридли всі ці розмови. Я або зовсім не розмовляю, або говорю занадто багато і кажу речі, які мають сенс тільки для мене.

Я затулила вуха руками, і Анжела стишила свій голос.

— Хочеш, я відкрию його? Можна я прочитаю?

Я жбурнула в неї конверт і підійшла до піаніно, проте це мене не заспокоїло. Пішла до своєї кімнати й залізла під перину та м'яку блакитну ковдру. Почала виривати волосся з голови. Я не знала, що мені робити. Мене цікавило, коли Анжела піде. Я прислухалася, щоб почути, коли зачиняться вхідні двері.

Мене розбудив тихий стукіт. Надворі сутеніло. Я, мабуть, вимкнулася. Таке трапляється, коли засмучуюся, хоча це не відбувалося вже багато років.

— Саллі? — прошепотіла Анжела.

Я подивилася на годинник. Вона пробула тут три години і двадцять п'ять хвилин.

— Так?

— Я приготувала чай з бобами на тості. Тобі треба вставати, бо нам треба поговорити.

— У чаї є цукор?

— Ще ні, — сказала вона, — але я трохи додам.

— Яке горнятко ти взяла?

— Я... Не пам'ятаю.

Я відчинила двері та пішла за Анжелою по коридору.

Вона налила мені чаю в татове горнятко для гри в скрабл. Я додала півтори ложки цукру та ще одну чайну ложку молока. Анжела налила собі чаю в порцелянове горнятко, яким ні тато, ні я ніколи не користувалися.

— Отже, я прочитала листи твого тата.

— Їх більше одного?

— Так. Все гаразд, люба. Справа в тому, що я маю викликати поліцію і вони захочуть поговорити з тобою. Але я не хочу, щоб ти хвилювалася: я буду з тобою, поясню їм твій стан і простежу, аби вони були чемними з тобою. Щоправда — і це найважче — вони, ймовірно, захочуть обшукати будинок, тож ти маєш поїхати й залишитися зі мною та Надін на деякий час, поки вони будуть проводити своє розслідування.

— Яке розслідування?

— Просто це... це... незвично — спалювати тіло члена родини, це нелегально, і, мені шкода це казати, люба, але в листі були інструкції щодо поховання... серед іншого.

— О! Але чому поліція захоче обшукати будинок? У телевізорі вони завжди залишають жахливий безлад.

— Вони захочуть переконатись, що твій батько помер природною смертю, хоча з його листа зрозуміло: він знав, що залишалось небагато

часу. Цілком очевидно, що батько довіряв тобі й любив тебе.

Я впевнена, розтин покаже, що він вже був мертвий.

— Я не хочу відвідувачів і не хочу йти до тебе додому.

— Саллі, якщо я не зможу це контролювати, ти можеш опинитися в тюремній камері на кілька ночей або й більше. Будь ласка, повір мені. Твої мама і тато хотіли б, щоб я тобі допомогла. У листі твій тато наказав дзвонити мені, коли він помре.

Я знову смикала себе за волосся. Вона потягнулася до мене, але я відсахнулася.

— Вибач, вибач, я не подумала, — сказала вона.

— Але тато не сказав, *коли* відкривати листа. Він просто написав відкрити після його смерті. Я не знала, що мала відкрити його того ж дня.

— Я знаю, але, боюся, зараз здійметься багато галасу. Я викличу поліцію, і вони захочуть тебе допитати. Можливо, тобі знадобиться адвокат. Та я буду з тобою і поясню все, що твій батько не пояснив у листах, попри свою ретельність.

Вона зробила паузу.

— Там є речі, які можуть тебе... засмутити. Але ми не будемо поспішати. Твій батько хотів, щоб ти читала лише одну частину на тиждень. Тут три різні частини.

— Чому?

— Що ж, тут... треба багато чого усвідомити. Я думала, твої батьки були відвертими зі мною щодо обставин про тебе, але, здається, вони багато чого приховували від усіх.

— Про мене?

— Так, Саллі. Але ми можемо обговорити це іншим разом. Зараз я маю викликати поліцію. Хочеш, я дам тобі легке заспокійливе, поки вони не прийшли? Щоб заспокоїтися?

— Так, будь ласка.

Прибули двоє поліцейських, а не один. Чоловік і жінка. Я не дивилась їм в обличчя. Вони були приємними та спокійними, поки я не розповіла, що поклала тата в мішок для сміття, а потім у сміттєспалювальну піч. Молодша з них загорланила: «Заради бога, що ти зробила?»

Анжела попросила її стишити голос. Від пігулки, що вона дала мені, я почувалася немов у якомусь світі сновидінь. Вони сказали, що негайно викличуть команду судмедекспертів і мені потрібно зібрати речі та піти з дому, але я повинна лишити одяг, який був на мені в день смерті батька. Вони застогнали, коли я подала їм акуратну стопку щойно випраного одягу. Анжела сказала, що має віддати копію татового листа поліції, тож зробить ксерокопію в його кабінеті, а я пішла до себе в кімнату збирати сумку. Жінка-поліцейська йшла за мною, несхвально цокаючи язиком. Я взяла татову валізу. У мене не було своєї. Він би не заперечував. Було темно, набагато пізніше від часу, коли зазвичай лягаю спати.

«Чи не могли б ви, будь ласка, не влаштовувати безлад?» — попросила я. Чоловік відповів, що вони зроблять все можливе, а жінка, видавши хрипкий звук, сказала: «Якщо пощастить». Анжела віддала чоловікові ксерокопії сторінок і попросила його простежити, щоб їх передали найголовнішим офіцерам у слідстві. Він кивнув. Чоловік мало розмовляв. Він попросив ключі від «фіата». Я їх віддала, але прохала простежити, аби вони поставили сидіння на місце, як закінчать їздити, куди їм потрібно. Вони сказали, що мені слід буде приїхати вранці до відділку в Роскоммон. Анжела сказала, що відвезе мене туди сама.

Коли виходила з будинку, я почула, як жінка-поліцейська сказала чоловікові: «Бісова психопатка», — але він помітив, що я це почула, і штовхнув її. Вона повернулася подивитися на мене, і я прочитала огиду на її обличчі.

Не розумію, чому вона відчувала огиду. У будинку бездоганний порядок. Поки я прямувала до автівки Анжели, через наші ворота проїхало чотири патрульні машини і люди почали ладнати білі пластикові костюми поверх свого одягу. Вони встановили ці величезні

прожектори та спрямували їх на будинок і сарай. Анжела сказала, що вони вважають це місцем злочину.

Мене трохи хилило на сон, але я хотіла залишитися. У багатьох серіалах поліція підкидала докази чи забруднювала місце злочину. Я мусила переконатися, що цього не станеться. Анжела запевнила мене, що цього не станеться.

На шляху до її будинку ми мало розмовляли, але я дивилася на Анжелу, поки вона стежила за дорогою. Анжела була приємної округлої форми. Як бабусі у старих серіалах. Вона мала кучеряве сиве волосся. На ній була картата сорочка, джинсова спідниця і чорні напівчобітки. Мені подобався її вигляд. Вона глянула на мене, усміхнулася і насупилася водночас. Тато завжди попереджав мене, що не можна судити про людей за їхньою зовнішністю, але ми обоє любили Анжелу.

Я прокинулася в чужому ліжку в чужому будинку, хоча на ліжку була моя синя ковдра. Взяла її вчора ввечері. Я відкрила рот, аби закричати, але тато завжди казав, що я повинна не робити цього, якщо не загрожує небезпека. Чи мені загрожувала небезпека? Незабаром знову доведеться пояснювати, чому я позбавилась татка. Я стулила рота й не стала кричати. Пам'ятаю, мама казала: якщо говорити правду, нічого поганого з тобою не станеться.

Я почула якийсь шум за дверима спальні.

— Хто там? — гукнула я.

— Саллі, я поклала кілька зелених рушників у ванній кімнаті для тебе. Душем користуватися легко. Побачимося внизу за сніданком за двадцять хвилин, добре?

Це був голос Надін. Надін — дружина Анжели. Я кілька разів зустрічала її в Каррікшіді. Надін була молодша за Анжелу і вкладала своє довге світле волосся у хвіст. Вона вигулювала їхніх собак, доглядала за їхніми курми і створювала меблі на своїй роботі. Я не любила собак і завжди переходила дорогу.

— Ми вивели собак на вулицю, щоб ти не хвилювалася, гаразд?

Зазвичай Надін усміхалась.

Тато був на їхньому весіллі. Мене теж запросили, та я не пішла. Забагато метушні.

Їхня ванна кімната була схожа на ванну в готелі, яку можна побачити у фільмі чи рекламі ванних кімнат. Я сіла на унітаз, потім помила руки й почистила зуби, перш ніж зайти у велику душову кабінку з однією стіною зі скла. Вдома у нас була єдина сімейна ванна кімната й окремий туалет, а душ — гумовий шланг, під'єднаний до кранів у ванній. Через рахунки за електроенергію тато не дозволяв нам приймати ванну, хіба що раз на тиждень, тож ми задовольнялися душем. Душ Анжели і Надін був просто чудовим. Закінчивши, я розчесалася у своїй кімнаті, заколола волосся, одягнулася, застелила ліжко та спустилася вниз.

Було ясно. Сонце проникало крізь скляні двері, бо кімната мала відкрите планування. Сучасна. Кожна стіна була пряма, кути гострі. Я бачила такі будинки по телевізору, у «після» в шоу про ремонт

житла. Тато їх любив. Він завжди сміявся з власників будинків.
«Більше грошей, ніж розуму! — вигукував він це або: — Ідеї!»

Анжела стояла біля гриля, перевертаючи сосиски та бекон.

— Будеш піджарку, Саллі?

Я була голодна. Через хвилювання не з'їла бобів на тості
напередодні ввечері.

— Так, дякую.

Дві собаки за вікном витріщилися на Анжелу, коли вона вкотре
перевернула бекон.

— Хлопці здаються голодними, — сказала Надін, усміхнулася
і помахала їм рукою. Вони загавкали у відповідь.

— Які хлопці? — запитала я.

— Собаки — Гаррі та Пол.

— Кумедні імена як для собак.

Анжела всміхнулась.

— Ми назвали їх на честь наших колишніх чоловіків, — вони обидві
розсміялись. Я теж усміхнулася, хоча вважала це трохи грубим щодо
їхніх колишніх чоловіків.

У відділку я пробула сім годин і п'ятнадцять хвилин. Мене
сфотографували та взяли відбитки пальців. Залишили в кімнаті самою
на перші сорок сім хвилин, а потім увійшли дві жінки в формі,
детективка-сержантка Кетрін Мара й детективка-інспекторка Андреа
Говард, слідом за якими зайшов похмурий чоловік, що назвався
Джеффом Баррінгтоном, моїм адвокатом. Говард увімкнула диктофон,
і вони відрекомендувалися для запису. Я не хотіла дивитися на них,
тому втупилася у дерев'яний стіл і подряпини на ньому. Хтось
викарбував на столі «пизда» великими літерами. Це було дуже грубе
слово. Вони тричі просили мене розповісти історію смерті мого батька,
тож я почала трохи дратуватися, бо ж доводилося повторювати одне
й те саме знову й знову. Джефф, глибоко зітхнувши, сказав, що
найкраще, що я можу зробити, це відповісти на їхні запитання. Вони
запитали, невже я не знала, що в побутовому сміттєспалювачі
недостатньо висока температура, щоб спалювати людські рештки.
Я похитала головою. Тоді вони попросили мене сказати вголос для
протоколу. Я сказала: не знала, бо зазвичай ми спалювали там все, що
не було пластиком.

Потім вони запитали мене про листи і про те, чому я їх не прочитала. Одна з них розсміялася, як я сказала, що думала дочекатися свого дня народження. Тоді я розсердилася. «Чого ви смієтесь?» — крикнула. Джефф поклав свою руку на мою, але я скинула її.

— Саллі, ти чекаєш свого дня народження, щоб відкрити всю свою пошту?

— Я не отримую ніякої пошти, — відповіла я.

Він знову щось черкнув у своєму блокноті та попросив їх утриматися від сміху, адже це дратувало його клієнтку. Я подивилася на нього. Він мав такий само втомлений вигляд, як і я.

Мара запитала в мене дату народження, хоча це питали вже двічі. Вони запитали мене про *справжню* дату народження, але я не розуміла, що вони мають на увазі. Потім вони запитали про моє вдовчєріння і чи знаю я, хто мої біологічні батьки — я здивувалася, бо не розуміла, як це стосується справи. Я розповіла, що мама і тато вдовчєрили мене через агенцію, коли мені було шість років, і що я нічого не знаю про своїх біологічних батьків. Вони запитали мене, які мої найперші спогади, і я відповіла: це було, як я задувала свічки на свій сьомий день народження. Вони запитали, чи пам'ятаю щось до цього, — я відповіла, що ні, і тоді вони попросили мене спробувати пригадати — я сказала, що мій тато завжди казав: я не повинна пам'ятати те, чого не хочу пам'ятати.

— Але, — сказав Говард, — ви повинні пам'ятати щось з раннього дитинства?

Я захитала головою. Вони попросили мене говорити вголос для запису.

— Я не пам'ятаю нічого до свого сьомого дня народження, — сказала я.

Джефф попросив поговорити з ними поза кімнатою.

Незабаром після цього прийшла Анжела з бургером і чипсами із «Супермаксу». Ще один поліціант стояв у кутку кімнати. Я запропонувала йому чипси, але він відмовився. «З тобою все гаразд», — сказав він. Він мені сподобався. Був трохи схожий на Гаррісона Форда в молодості. Я хотіла б з ним поговорити. Проте він знову замовк і втупився у своє взуття. Я теж дивлюся на своє взуття, коли мені незручно.

Анжела сказала, що поліція буде в моєму домі ще кілька днів і що мене можуть звинуватити у злочині.

— У якому злочині? — запитала я.

Вона не відповіла.

— Нехай Джефф робить свою роботу. Він справді діє на твою користь.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ